

Justitsministeriet
Politi- og Strafferetsafdelingen
Strafferetskontoret
Slotholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 19. juni 2023

JOURNAL NR.
RA-2023-3200606-36

SAGSBEHANDLER: CHU/

Redegørelse for anklagemyndighedens erfaringer med reglerne om frakendelse af dansk indfødsret ved dom efter indfødsretslovens § 8 A og § 8 B

Justitsministeriet har ved e-mail af 27. april 2023 anmodet Rigsadvokaten om at redegøre for anklagemyndighedens erfaringer med reglerne om frakendelse af dansk indfødsret ved dom efter indfødsretslovens § 8 B, herunder i hvilke sagstyper, der er nedlagt påstand om frakendelse, samt udfaldet af sagerne.

Justitsministeriet har supplerende oplyst, at der desuden ønskes en redegørelse for erfaringerne med reglerne om frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A i perioden fra den 1. maj 2022 til den 30. april 2023.

For så vidt angår indfødsretslovens § 8 B omfatter redegørelsen alene sager, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret, fordi der tillige er nedlagt påstand om strafforhøjelse efter straffelovens § 81 a, og sager, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret, fordi der er udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser. Sager, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret for en overtrædelse af straffelovens kapitel 12-13 indgår således ikke, idet der også forud for lov nr. 1193 af 8. juni 2021 var hjemmel til frakendelse af dansk indfødsret ved dom i disse sager.

Rigsadvokaten kan indledningsvis oplyse, at det ikke er muligt ved elektronisk datatræk fra Politiets Sagsstyringssystem (POLSAS) at oplyse antallet af sager, hvor

anklagemyndigheden har nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret ved dom efter indfødsretslovens § 8 A eller § 8 B.

For så vidt angår sager om frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A har Rigsadvokaten fra Udlændinge- og Integrationsministeriet modtaget en liste over domme, som ministeriet i perioden fra 1. maj 2022 til den 30. april 2023 er blevet orienteret om af anklagemyndigheden.

Rigsadvokaten har herefter til brug for redegørelsen modtaget bidrag fra Statsadvokaten i Viborg, Statsadvokaten i København og Statsadvokaten for Særlig Kriminalitet. Statsadvokaterne har til brug herfor foretaget en høring af alle politikredse og National Enhed for Særlig Kriminalitet.

1. Indfødsretslovens § 8 A

Indfødsretslovens § 8 A fik sin nuværende affattelse ved lov nr. 453 af 20. april 2022, der trådte i kraft den 1. maj 2022.

Det følger af indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, at den, som i forbindelse med sin erhvervelse af dansk indfødsret har udvist svigagtigt forhold, herunder ved forsætligt at afgive urigtige eller vildledende oplysninger eller fortie relevante oplysninger, ved dom skal frakendes indfødsretten, hvis det udviste forhold har været bestemmende for erhvervelsen, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Frakendes nogen sin indfødsret efter stk. 1, skal også vedkommendes barn ved dom frakendes indfødsretten, hvis barnet har erhvervet indfødsretten gennem vedkommende, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, og medmindre barnet derved bliver statsløst, jf. indfødsretslovens § 8 A, stk. 2.

Det er således en betingelse for frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, at den pågældende i forbindelse med erhvervelsen af dansk indfødsret har begået et svigagtigt forhold - eksempelvis ved at en anden person afgiver urigtige oplysninger efter aftale med ansøgeren - som har været bestemmende for erhvervelsen af dansk indfødsret. Det er en betingelse for frakendelse, at det svigagtige forhold er begået forsætligt, og frakendelse kan således kun ske, hvis ansøgeren har haft forsæt til, at de afgivne oplysninger var urigtige eller vildledende. Det er derimod ikke et krav, at den pågældende havde forsæt til, at det svigagtige forhold var bestemmende for erhvervelsen.

Statsadvokaten i København har oplyst, at Retten i Glostrup den 1. december 2022 afsagde dom i en sag, hvor et ægtepar blev fundet skyldige i blandt andet vold mod og frihedsberøvelse af kvindens datter, og hvor anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om frakendelse af ægteparrets danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, samt påstand om at mandens søn skulle frakendes sin danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 2. Kvinden blev idømt tre års fængsel og frakendt sin danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, og udvist af Danmark med et indrejseforbud gældende for bestandig. Manden blev frifundet for vold og mishandling af kvindens datter i perioden frem til det tidspunkt, hvor han erhvervede dansk indfødsret. Retten fandt i forlængelse heraf, at manden ikke havde udvist et svigagtigt forhold ved at have fortiet kriminelle handlinger begået forud for erhvervelsen, hvorfor han blev frifundet for påstanden om frakendelse af dansk indfødsret. Som følge heraf, blev mandens søn ligeledes frifundet for påstanden om frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 2.

Dommen er anket af både de tiltalte og anklagemyndigheden og forventes afsluttet i landsretten den 6. juli 2023.

Statsadvokaten i København har herudover oplyst, at Retten i Glostrup ved dom af 23. februar 2023 frifandt en mand og hans fire børn for anklagemyndighedens påstand om frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, og stk. 2. Anklagemyndigheden gjorde under sagen gældende, at manden ikke, inden han ved lov erhvervede dansk indfødsret, havde oplyst, at han havde begået socialbedrageri efter straffelovens § 289 a i perioden fra den 1. oktober 2015 indtil vedtagelsen af loven om indfødsrets meddelelse den 17. december 2015. Dommen er anket af anklagemyndigheden, og ankesagen er endnu ikke berammet.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at Retten i Viborg den 31. august 2022 afsagde dom i en sag vedrørende frakendelse af en nu 59-årig mands danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A. Den pågældende blev meddelt dansk indfødsret med virkning fra den 28. december 2015. Den 22. maj 2017 blev han ved Retten i Odense idømt 2 år og 6 måneders fængsel for bl.a. forsøg på voldtægt, forsøg på andet seksuelt forhold end samleje og blufærdighedskrænkelser begået over for sin steddatter. Der var i sagen rejst tiltale i fire forhold, hvoraf tre af forholdene var begået i perioden fra 2006 til sensommeren 2015, og dermed forud for erhvervelsen af dansk indfødsret. Vestre Landsret ændrede den 24. oktober 2017 dommen til 3 års fængsel.

Den tiltalte blev ved Retten i Viborgs dom af 31. august 2022 frakendt sin danske indfødsret, idet den tiltalte ved at have fortiet at have begået kriminalitet forud for

erhvervelsen af dansk indfødsret havde udvist svigagtigt forhold. Tiltalte har anket dommen med påstand om frifindelse, og Statsadvokaten i Viborg har anket dommen med påstand om stadfæstelse. Sagen er berammet til hovedforhandling i Vestre Landsret den 31. august 2023.

Ved Højesterets dom af 8. februar 2023 blev en person, der var født og opvokset i Guinea, frakendt sin danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, idet den tiltalte havde handlet svigagtigt ved at have anskaffet sig en fødselsattest i Frankrig lydende på en fransk statsborgers navn, hvorefter den tiltalte indrejste i Danmark i 1987 og erhvervede opholdstilladelse og sidenhen dansk indfødsret under anvendelse af den franske statsborgers identitetsoplysninger. Den tiltalte blev fundet skyldig i dokumentfalsk ved at have underskrevet en ansøgning om pas og en ansøgning om folkepension i den franske statsborgers navn, samt for ulovligt ophold i perioden fra 1987 og til anholdelsen i 2021. Den tiltalte blev idømt 6 måneders fængsel, frakendt sin danske indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1, og udvist med et indrejseforbud i 6 år.

Rigsadvokaten kan på den baggrund oplyse, at der efter de foreliggende oplysninger alene ses at være afsagt én endelig dom om frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 A, stk. 1. Der ses ikke at være afsagt endelige domme efter § 8 A, stk. 2.

2. Indfødsretslovens § 8 B

Det følger af indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, at der skal ske frakendelse af dansk indfødsret ved dom i de tilfælde, hvor en person har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, medmindre dette vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Der er i forarbejderne til bestemmelsen (lovforslag nr. L 230 af 4. maj 2021 om ændring af indfødsretsloven (Frakendelse af statsborgerskab for visse former for alvorlig bandekriminalitet, som er til alvorlig skade for statens vitale interesse) og lovforslag nr. L 127 af 10. februar 2022 om ændring af indfødsretsloven (Frakendelse af statsborgerskab for strafbare forhold, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, m.v.)) nærmere redegjort for, hvad begrebet handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser, omfatter og vurderingen heraf. Det fremgår således af bemærkningerne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2020-21, L 230 som fremsat, A, side 7, pkt. 2.2.2, samt Folketingstidende 2021-22, L 127 som fremsat, A, s. 10, pkt. 2.2.2, bl.a. at det vil være arten og karakteren af handlemåden, herunder handlemådens følgevirkninger, der konkret afgør, om der kan ske frakendelse af dansk statsborgerskab.

Dét, at der er tale om alvorlig kriminalitet, vil ikke i sig selv kunne begrunde, at der er tale om en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser. Handlemåden skal være egnet til at påvirke statens vitale interesser negativt for at kunne føre til fratagelse. Det fremgår videre, at det er vurderingen, at konflikter mellem grupperinger af kriminelle personer kan udfordre og sætte spørgsmålstegn ved magtmonopolet, som er en helt central del af statsmagtens kompetence, og ved den grundlæggende samfundsstruktur og orden. Handlinger, der foretages som led i en allerede igangværende konflikt, må på den baggrund antages i almindelighed i højere grad at kunne føre til frakendelse end handlinger, som mere abstrakt er egnet til at fremkalde en konflikt mellem grupper, men der vil altid skulle foretages en konkret vurdering af handlemådens art, karakter og følgevirkninger.

Statsadvokaten i Viborg har oplyst, at Retten i Odense henholdsvis den 28. oktober 2022 og den 21. december 2022 afsagde dom i en sag, hvor 10 personer var tiltalt for bl.a. vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter i gentagelsestilfælde begået med baggrund i en verserende væbnet konflikt mellem grupperinger, jf. straffelovens § 81 a, stk. 1. Samtlige tiltalte er danske statsborgere. I forbindelse med behandlingen af straffesagen har anklagemyndigheden gjort gældende, at seks af de tiltalte har dobbelt statsborgerskab, hvorfor der for disse tiltalte er nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret og udvisning.

Ved Retten i Odenses dom af 28. oktober 2022 blev tre af de tiltalte, som ikke har dobbelt statsborgerskab, idømt fængselsstraffe på mellem 2 år og 6 måneder og 4 år og 6 måneder. En fjerde tiltalt, som heller ikke har dobbelt statsborgerskab, blev frifundet. Den 21. december 2022 blev de tiltalte, der efter anklagemyndighedens opfattelse har dobbelt statsborgerskab, idømt fængselsstraffe på mellem 2 år og 6 måneder og 3 år og 6 måneder, og blev alle meddelt et opholdsforbud efter straffelovens § 79 a. De blev i den forbindelse frifundet for påstanden om frakendelse af dansk indfødsret og dermed også for påstanden om udvisning.

Statsadvokaten i Viborg har anket Retten i Odenses domme af 28. oktober og 21. december 2022 med påstand om skærpelse, herunder således at seks af de tiltalte frakendes retten til dansk indfødsret og udvises af Danmark. Statsadvokaten i Viborg har ikke anket sagen vedr. den tiltalte, som blev frifundet. Ankesagen forventes berammet i efteråret 2023.

Statsadvokaten i Viborg har herudover oplyst, at Fyns Politi i en sag vedrørende otte tiltalte har nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret over for to af de tiltalte. Hovedforholdet for en af de tiltalte, der alene er dansk statsborger, er forsøg på

manddrab, og for de øvrige tiltalte er hovedforholdet vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter i gentagelsestilfælde begået med baggrund i en verserende væbnet konflikt mellem grupperinger, jf. straffelovens § 81 a, stk. 1. Der er herudover rejst tiltale for 14 andre forhold i sagen, herunder ét særskilt tilfælde af vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter i gentagelsestilfælde begået med baggrund i en verserende væbnet konflikt, jf. straffelovens § 81 a, stk. 1, som alene vedrører én af de tiltalte, som vurderes at have dobbelt statsborgerskab, og et tilfælde af frihedsberøvelse begået som led i bandekonflikt begået af to tiltalte, som vurderes at have dobbelt statsborgerskab.

Retten i Odense har den 24. maj 2023 afsagt dom i sagen. De tiltalte blev idømt straffe på mellem 10 dage og 6 års fængsel. Alle de tiltalte blev frifundet for overtrædelse af straffelovens § 81 a, og på den baggrund blev to af de tiltalte frifundet for påstanden om frakendelse af dansk indfødsret og udvisning. Statsadvokaten i Viborg har anket dommen.

Statsadvokaten i København har oplyst, at Københavns Politi i en sag om manddrab efter straffelovens § 237 begået med baggrund i en verserende væbnet konflikt mellem grupperinger, jf. straffelovens § 81 a, stk. 1, har nedlagt påstand om, at den tiltalte frakendes sin danske indfødsret. Det forventes, at dommen bliver afsagt inden for ca. fire uger.

Statsadvokaten i København har herudover oplyst, at Københavns Politi i en anden sag om manddrab efter straffelovens § 237 begået med baggrund i en verserende væbnet konflikt mellem grupperinger, jf. straffelovens § 81 a, stk. 1, har nedlagt påstand om, at den tiltalte frakendes sin danske indfødsret. Det forventes, at dommen bliver afsagt i november 2023.

Rigsadvokaten kan således oplyse, at der på nuværende tidspunkt ikke ses at være afsagt endelige domme om frakendelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 8 B, stk. 1, i sager, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse af dansk indfødsret, fordi der tillige er nedlagt påstand om strafforhøjelse efter straffelovens § 81 a, eller sager, hvor der er nedlagt påstand om frakendelse, fordi der er udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for statens vitale interesser.

Med venlig hilsen

Mette Johansen
Statsadvokat